

Rapport

Datum: 25 april 2007

Rapportnummer: 2007/072

Klacht

Verzoeker klaagt over de wijze waarop ambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond hem na zijn aanhouding op 1 juli 2004 hebben behandeld. Hij klaagt er hierbij met name over dat de politieambtenaren:

- hem direct na de aanhouding tegen zijn benen hebben getrapt;
- hem hebben geboeid, en de handboeien hierbij te strak hebben vastgemaakt;
- hem een nacht in de cel hebben opgesloten;
- hem pas nadat hij de nacht in de cel had doorgebracht, hebben geïnformeerd over de reden van zijn aanhouding;
- hem hebben meegedeeld dat hij langer op het politiebureau moest blijven als hij het hem aangeboden transactievoorstel niet meteen zou voldoen.

Ook klaagt verzoeker over de wijze waarop (de beheerder van) het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond zijn klacht heeft behandeld. Verzoeker klaagt er hierbij met name over dat:

- een klachtcoördinator desgevraagd niet heeft meegedeeld hoe verzoekers advocaat zich met de klachtencommissie van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond in verbinding kon stellen;
- het politiekorps en de korpsbeheerder de contactgegevens van deze klachtencommissie in het geheel niet openbaar hebben gemaakt;
- de klacht desgevraagd niet aan deze klachtencommissie is voorgelegd;
- de korpsbeheerder bij brief van 7 oktober 2004 heeft geweigerd eerdergenoemde klachtonderdelen over de gang van zaken na verzoekers aanhouding in behandeling te nemen.

Beoordeling

I . Ten aanzien van het politieoptreden

Bevindingen

Algemeen

1. Verzoeker en een vriend waren in de avond van 30 juni 2004 op weg naar een café in Hoek van Holland. Op weg naar het café kwamen zij langs een woning, waar ambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond bezig waren met een (naar zou blijken mislukte) reanimatie van een Poolse man. Het kwam tot een verbale confrontatie tussen verzoeker en de (vrouwelijke) politieambtenaren, van wie één dacht te worden uitgescholden door verzoeker, en hierop reageerde door hem aan te spreken als "naar misselijk mannetje".

2. Na terugkomst uit het café - omstreeks anderhalf uur tot twee uur later - vond opnieuw een incident plaats tussen verzoeker en de politieambtenaren en op 1 juli 2004 omstreeks 00:45 uur hielden de politieambtenaren verzoeker in Hoek van Holland aan ter zake overtreding van artikel 184 lid 1 van het Wetboek van Strafrecht (niet voldoen aan een ambtelijk bevel). (Zie Achtergrond, onder 4.).

3. Aan verzoeker werden na zijn aanhouding de handboeien omgelegd, waarna hij werd overgebracht naar het politiebureau te Hoek van Holland, waar hij werd voorgeleid aan een hulpofficier van justitie.

4. Op 1 juli 2004 werd verzoeker omstreeks 09:00 uur verhoord ter zake het strafbare feit waarvoor hij was aangehouden. Na het verhoor is verzoeker een OM-transactie aangeboden ten bedrage van € 150.

Verzoeker heeft deze transactie ter plaatse aangenomen en heeft een vriend gebeld die het bedrag heeft voldaan. Vervolgens werd verzoeker om 11:57 uur heengezonden.

Standpunt verzoeker

5. Verzoeker klaagt er bij de Nationale ombudsman in de eerste plaats over dat hij is aangehouden. Hij is van mening dat dit niet op terechte gronden is gebeurd. De Nationale ombudsman is echter tot de conclusie gekomen dat deze klacht niet voor een onderzoek in aanmerking komt, en heeft dit, voorafgaand aan het onderzoek, aan verzoeker meegedeeld.

De reden hiervoor is als volgt.

Verzoeker is ingegaan op het transactievoorstel dat hem na zijn aanhouding is aangeboden. Door het transactievoorstel te voldoen, heeft hij de mogelijkheid om de zaak door de strafrechter te laten toetsen niet benut. Volgens vast beleid van de Nationale ombudsman wordt geen onderzoek ingesteld wanneer de mogelijkheid van toetsing door de rechter heeft opengestaan maar hiervan geen gebruik is gemaakt.

6. Verzoeker stelt dat hij aan de eerste aanvaring met de politieambtenaren part noch deel had gehad, hij was in een privégesprek gewikkeld geweest met zijn vriend en was zeer verbaasd geweest dat hij plotseling was uitgescholden. Ook het tweede incident had hem

verbaasd, en hij vond het onterecht dat hij was aangehouden.

De politieambtenaren hebben hem direct na de aanhouding tegen zijn benen getrapt. Voorts tekent hij aan dat zij hem hebben geboeid en de handboeien hierbij te strak hebben vastgemaakt.

Hij stelde hierover het volgende op schrift:

"(Verzoekers metgezel; N.o.) en ik zijn toen naar café (...) gegaan. We zijn vóór sluitingstijd vertrokken. Ik weet niet exact hoe laat het was. Op doordeweekse dagen is sluitingstijd 01.00 uur, maar mogelijk was het die dag anders wegens de voetbal. Op weg naar huis (...) liepen wij dezelfde route als de weg naar café (...) en passeerden wij op de (...) wederom de twee politieagentes die nog altijd buiten bij ca. nr. 10 stonden.

Wij bespraken met elkaar dat de politieagentes nog altijd aanwezig waren en vroegen ons af wat er toch aan de hand zou kunnen zijn. Richting beide agenten vroeg ik wat er aan de hand was, want, zo merkte ik op, de hele avond blokkeerden de twee politieauto's wel de hele (...). Voordat ik het wist, werd ik door een van de beide politieagenten bericht dat zij mij nu voor de tweede maal beval om door te lopen. Ik vroeg haar of ik het eerste bevel gemist had. Mijn vraag werd beantwoord met de mededeling dat indien ik nu niet weg zou gaan ik lekker een nachtje in de cel kon doorbrengen. Ik werd weer voor misselijk mannetje uitgemaakt. Ik wilde een verklaring hebben. Ik zei dat ik het optreden van de politieagentes erg onprofessioneel vond. Voordat ik het wist werd ik toen door beide agentes hardhandig tegen de muur, met mijn handen op mijn rug gedraaid terwijl beide dames met hun kistjes tegen mijn beide benen traptten. (...)

Ik benadruk dat de periode waarin ik drie keer zou zijn bevolen om door te lopen een tijdsbestek (betrof) van niet meer dan ca. 30 seconden.

Mij waren inmiddels handboeien omgezet. Deze zaten zo strak, dat ik nu, ten tijde van het opnemen van deze verklaring, nog erg veel last van mijn linker pols heb. Ik vroeg wederom wat er aan de hand was en of ik nu gearresteerd was en op mijn rechten diende te worden gewezen. Ik werd bericht dat ik teveel Amerikaanse politiefilms keek en dat in Nederland de politie mensen niet op hun rechten hoeft te wijzen."

7. Hij klaagt erover dat de politieambtenaren hem een nacht in de cel hebben opgesloten en hem pas nadat hij de nacht in de cel had doorgebracht, hebben geïnformeerd over de reden van zijn aanhouding.

Tot slot klaagt hij erover dat zij hem hebben meegedeeld dat hij langer op het politiebureau moest blijven als hij het hem aangeboden transactievoorstel niet meteen zou voldoen.

Hij stelde hierover het volgende op schrift:

"Ik werd naar het politiebureau in Hoek van Holland gebracht en in de cel gezet. Enige tijd later werd ik per politiebus naar Vlaardingen gebracht. Daar werd ik weer opgesloten. Om ca. 0900 uur kreeg ik ontbijt. Tussen ca. 0900 uur en 1000 uur heb ik een verklaring bij de politie in Vlaardingen afgelegd. Toen pas kreeg ik te horen dat ik gearresteerd was voor het negeren van een bevel. Ik werd toen weer opgesloten. Na ca. 10 minuten kwam een politieagent terug en zei dat ik geluk had en dat ik het af kon doen met een transactie van EURO 150,-. Ik werd toen ook voor het eerst bericht dat ik iemand kon bellen om geld te komen brengen. Ik werd ook voorgehouden dat indien ik niet voor betaling van de transactie zorg zou dragen, de beslissing pas weer om drie uur zou worden herzien en dat men toen zou kunnen besluiten om mij nog langer vast te houden. De enige reden waarom ik mocht bellen, was om iemand geld te laten brengen. Voordat ik belde, vroeg ik een politieagent om (verzoekers metgezel; N.o.) te bellen om

zijn verklaring op te nemen. Men weigerde dit, ondanks herhaald aandringen van mijn zijde.

Ik werd bericht dat ik (vrij) kwam, na betaling van de transactie."

8. Bij zijn verzoekschrift legde verzoeker een verklaring over van de metgezel met wie hij die bewuste nacht op stap was.

Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht luidt deze verklaring als volgt:

"Op woensdag 30 juni 2004 om ca. 22.45 uur (het was net na de wedstrijd Nederland-Portugal) liep ik met (verzoeker; N.o.) vanaf zijn huis aan de (...) via de (...) op weg naar café (...). Ter hoogte van ca. (...) stonden twee vrouwelijke politieagenten en twee politieauto's. (Verzoeker; N.o.) en ik liepen in gesprek langs de politieagenten en vervolgden onze weg (...).

Toen wij bijna aan het einde van de straat waren werden wij nageroepen door een van de agenten: "Dat moet je midden in mijn gezicht komen zeggen als je durft misselijk mannetje".

Toen volgde er een discussie met mijn vriend (verzoeker; N.o.) die zich afvroeg wat hij dan gezegd had. Dat wist hij donders goed zei de blonde agent en bleef hem tot vervelens toe uitmaken voor naar, misselijk mannetje.

Enigszins verbaasd vervolgde ik mijn weg met (verzoeker; N.o.) naar café (...).

Toen ik met (verzoeker; N.o.) tegen 00:45 wegging vanuit café (...) en richting het huis van (verzoeker; N.o.) (...) liep kwamen wij in de (...) weer dezelfde politieagenten tegen.

(Verzoeker; N.o.) maakte in mijn ogen een grappige opmerking over de twee politieauto's die al 2 uur de doorgang blokkeerden van de (...). De blonde agent reageerde gelijk fel

door te zeggen: "Dit is niet het moment voor dit soort praatjes misselijk mannetje".

Ik liep door en enigszins verbaasd hoorde ik de blonde agent tegen (verzoeker; N.o.) zeggen: "Ik vorder je om door te lopen voor de eerste keer". Ik liep door en voordat ik er erg in had stond (verzoeker; N.o.) met zijn neus tegen de muur en werd hij overdreven vaak tegen de enkels geschopt door beide politieagenten terwijl (verzoeker; N.o.) zich niet verweerde.

(Verzoeker; N.o.) kreeg handboeien om en moest mee naar het bureau. Ik vroeg of ik mee kon rijden in de veronderstelling dat hij op zeer korte termijn weer vrij kwam. Er werd mij gezegd dat ik moest gaan lopen. Wat ik ook heb gedaan. Aangekomen op het politiebureau werd mij na meerdere keren aanbellen op onbeleefde wijze medegedeeld dat (verzoeker; N.o.) nog wel even zou zitten."

9. Verzoeker stelde dat als gevolg van het politieoptreden last had van blauwe plekken op zijn enkels en zijn polsen. Verzoeker had geen arts bezocht, en er was geen sprake van blijvend letsel.

Standpunt korpsbeheerder

10. In reactie op verzoekers klacht liet de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond weten dat de politieambtenaren verzoeker hebben aangehouden op een wijze zoals tijdens de trainingen in aanhoudings- en zelfverdedigingstechnieken wordt geoefend en getoetst. De beide politieambtenaren hadden sterk de indruk dat verzoeker, die luid en duidelijk liet weten het niet eens te zijn met zijn aanhouding, onder invloed van alcohol was. Verzoeker bejegende de politieambtenaren op vervelende wijze, probeerde zich ook tijdens zijn aanhouding telkens om te draaien en een discussie te voeren. Hij wenste in het geheel geen medewerking te verlenen, en is daarom tegen een muur geplaatst, en zijn benen zijn gespreid, waartoe de betrokken politieambtenaar, door licht tegen zijn schoenen te trappen, enige druk heeft uitgeoefend. Hierbij heeft verzoeker geen letsel of pijnlijke plekken, of schade aan zijn kleding opgelopen.

Verzoeker is na zijn aanhouding geboeid om incidenten tijdens zijn overbrenging naar het politiebureau te voorkomen, en een veilig transport te waarborgen. De reden voor het boeien was dat verzoeker zich bij voortdurend verbaal uitte en liet weten zijn aanhouding een belachelijke vertoning te vinden, en daaraan niet te zullen meewerken.

De handboeien zijn niet te strak omgelegd, en geen van de aanwezige politieambtenaren kon zich herinneren dat verzoeker had geklaagd over de boeien of pijn aan zijn polsen.

11. Verzoeker is om 0:55 uur aangehouden en ingesloten na te zijn overgebracht van het politiebureau Hoek van Holland naar het politiebureau Vlaardingen. Na 22:00 uur worden er in principe geen opsporingsonderzoeken meer verricht (behoudens ingeval van zeer ernstige misdrijven), en de volgende ochtend heeft de recherche het onderzoek

voortgezet, aldaar de korpsbeheerder.

12. Verzoeker is volgens de korpsbeheerder driemaal gevorderd zich te verwijderen en na de tweede vordering is verzoeker uitgelegd dat hij bij een derde vordering zou worden aangehouden.

12.1. Voor zover hier van belang staat hierover in het op 1 juli 2004 op ambtseed, c.q. ambtsbelofte opgemaakte proces-verbaal van aanhouding het volgende:

"Op donderdag 1 juli 2004 omstreeks 00:45 uur bevonden wij, verbalisanten (...) ons op de (...) te Hoek van Holland in verband met een melding dat men een persoon aan het reanimeren was in de woning. Nadat het slachtoffer was overleden en de uitvaartverzorgers van (...) bezig waren het slachtoffer in de auto te laden zagen wij dat er een man bij ons kwam staan. Ik, verbalisant (...) had deze man eerder op de avond omstreeks 22.45 uur op dezelfde locatie aangesproken op zijn gedrag. Wij, verbalisanten (...), stonden toen ook op genoemde locatie te wachten op (...) toen deze man ons passeerde. Wij, verbalisanten, hoorden dat de man tegen ons zei: "stelletje zeugen in apenpakkies", of woorden van gelijke strekking.

Toen de man de tweede keer bij ons kwam staan, omstreeks 00:30 uur, wilde de man een discussie met ons aan gaan. Omdat ik, (...) het niet gepast vond om een discussie te voeren terwijl de overledene werd afgevoerd door (...) heb ik de man twee maal gevorderd door te lopen. Ik heb de man toen duidelijk uitgelegd dat bij een derde vordering ik hem aan zou houden. De man gaf te kennen niet onder de indruk te zijn.

Hierop hebben wij, verbalisanten (...) de man aangehouden en geboeid overgebracht naar buro Hoek van Holland."

12.2. Voor zover hier van belang staat hierover in het op 1 juli 2004 opgemaakte proces-verbaal van verhoor verdachte het volgende:

"Ik weet waarvoor ik ben aangehouden en ik weet dat ik niet tot antwoorden verplicht ben. Ik wil u het volgende verklaren:

(...)

Daarna (na het eerste contact met de politie; N.o.) heb ik in café (...) drie biertjes genomen, fluitjes.

Vervolgens ben ik weer dezelfde route terug gelopen naar huis en liep ik wederom door de (...) te Hoek van Holland. Ik was samen met (...) en zag dat dezelfde politieagenten nog steeds in de straat stonden. Ik zei toen tegen hen: "Staan jullie hier nou nog steeds? Zo, groot materiaal uitgerukt, wat is er aan de hand? Een grote wegversperring." Daarnaast had ik het over de manier waarop de politieauto's geparkeerd stonden in de straat,

waardoor er geen andere voertuigen meer door konden.

Vervolgens hoorde ik de blonde politieagente zeggen: "Doorlopen, dit is vordering twee, bij vordering drie ga je mee". Ik zat al bij de tweede vordering, en had de eerste vordering gemist. Toen ik haar hoorde praten over de tweede vordering om weg te gaan, vroeg ik haar waar dan de eerste vordering was. Ik kreeg daar geen antwoord op en hoorde dus dat er voor de derde keer gevorderd werd om weg te gaan en werd daarop door hen aangehouden. Ik heb wel duidelijk gehoord dat ik weg moest gaan.

U vraagt mij of ik de eerste vordering heb gemist, of dat de eerste vordering er niet is geweest. De eerste vordering is er niet geweest.

De eerste keer dat ik door de (...) liep en in discussie raakte met de blonde politieagente werd mij wel gezegd dat ik door moest lopen. Dit deed ik dan ook lacherig, omdat ik het een hele vreemde vertoning vond.

Tijdens de aanhouding werden mijn benen uit elkaar geschopt en werden mijn boeien strak aangedaan. Ik heb hier echter niets aan overgehouden.

(...)

U confronteert mij met het feit dat beide politieagenten verklaren dat ik stelletje zeugen in apepakkes of iets dergelijks heb gezegd tegen hen. Ik heb dit niet gedaan. Het enige woord wat er op lijkt en dat ik heb gezegd is gleuf. Ik heb wel gezegd: "wat is dit voor zielig gedrag."

U vraagt mij of ik medewerkers van de firma (...) , een uitvaartverzorgingsbedrijf heb gezien en zegt mij dat zij daar aan het werk waren. Ik heb helemaal geen mensen van (...) gezien en ook geen zwarte auto van hen."

12.3. Op het politiebureau in Hoek van Holland was verzoeker voorgeleid aan de hulpofficier van justitie en was hem wederom de reden voor zijn aanhouding meegedeeld en was hem de cautie gegeven. Verzoeker had met deze toelichting geen genoegen genomen; hij bestreed dat hij zich schuldig had gemaakt aan enig strafbaar feit.

12.4. Op 1 juli 2004 hebben twee andere politieambtenaren verzoeker om 09:00 uur gehoord. Na dit verhoor is overleg gevoerd met de politiesecretaris, die hem een OM-transactie van € 150 aanbood. Verzoeker accepteerde en voldeed deze transactie. Verzoeker stelde zich behoorlijk tegendraads op. Hij bleef herhalen dat hij niets gedaan zou hebben, vond het maar een 'lacherige zaak', en barstte ook een paar keer daadwerkelijk in lachen uit.

Het transactievoorstel is op neutrale wijze aan verzoeker voorgelegd, die daarbij uitdrukkelijk niet onder druk is gezet door mee te delen dat hij langer zou worden

vastgehouden wanneer hij het voorstel niet zou accepteren.

Verklaring betrokken politieambtenaren

13. In het kader van het onderzoek naar deze klacht verklaarden de betrokken politieambtenaren tegenover een medewerkster van de Nationale ombudsman het volgende over het incident:

"Politieambtenaar 1. "Ik kan mij het voorval op 1 juli 2004 herinneren. Wij hadden die avond een hulpverleningsmelding binnen gekregen, het ging om een reanimatie. Ter plaatse hebben mijn collega, mevrouw 3, en ik het reanimeren overgenomen van de huisgenoten van de man, in afwachting van de komst van de ambulance. Het duurde wel even voordat de ambulance kwam. Ook het ambulancepersoneel heeft niet kunnen voorkomen dat de man toch ter plaatse is overleden. Toen ben ik met 3 naar buiten gegaan om (...), de uitvaartverzorging, en de inmiddels opgeroepen tolk op te wachten.

Op dat moment kwam de heer (verzoeker; N.o.), samen met een vriend, voorbij lopen. Hij maakte vervelende opmerkingen in onze richting, hij zei zoiets als "Stelletje zeugen in apenpakkies". Ik heb hem daarop aangesproken, waarna er een korte discussie is ontstaan. Ik heb hem toen "Naar, misselijk mannetje" genoemd. Ik had dat niet moeten doen. Na deze discussie is hij doorgelopen.

Een flinke tijd later kwam hij weer aanlopen met zijn vriend. Ik stond toen met een andere collega, mevrouw 2 buiten bij de woning van de overleden man. (...) was op dat moment bezig om de overledene naar de lijkwagen te vervoeren. De wagen van (...) blokkeerde de straat wel enigszins, het is een smalle straat. Familieleden en huisgenoten van de overleden man stonden ook op straat en waren erg geëmotioneerd. De heer (verzoeker; N.o.) kwam bij de groep staan en maakte opmerkingen over het feit dat de wagen van (...) de straat blokkeerde en dat wij daar nog steeds bezig waren. Ik vond dit in die situatie ongepast en heb hem daarom tweemaal duidelijk gezegd dat hij moest doorlopen.

Toen hij daar geen gehoor aan gaf, heb ik hem opnieuw gezegd dat hij moest doorlopen en dat ik hem anders zou aanhouden wegens het weigeren om gevolg te geven aan mijn vordering. Ik heb hem dus drie keer heel duidelijk gevorderd door te lopen. Omdat hij toch bleef staan, heb ik hem aangehouden en geboeid. Hij heeft zich daartegen niet verzet, maar wel een beetje tegengewerkt. Ik heb hem tegen de muur gezet en daarbij met mijn schoen lichte tikken tegen zijn voeten gegeven om zijn benen te spreiden. Ik heb hem zeker niet geschopt. Ik heb, zoals gebruikelijk is, de boeien vergrendeld. Ik heb hem niet horen zeggen dat de boeien te strak zaten."

Politieambtenaar 2: "Ik ben niet bij het eerste contact met de heer (verzoeker; N.o.) aanwezig geweest, ik zag hem pas op het moment dat de overleden man door de uitvaartverzorging (...) werd afgevoerd. Ik was toen nog niet op de hoogte van het feit dat

de heer (verzoeker; N.o.) eerder op de avond ook al een discussie had gehad met mijn collega's.

Ik stond met één van die collega's, mevrouw 1, voor de woning. Onze andere collega, mevrouw 3, was toen weer in de woning. Ik kan me herinneren dat de heer (verzoeker; N.o.) zich vervelend gedroeg en ongepaste opmerkingen maakte. Het was geen geschikt moment om met hem daarover in discussie te gaan en daarom hebben we tweemaal duidelijk gevorderd dat hij zou doorlopen. Toen hij dat niet deed, hebben we hem heel duidelijk verteld dat we hem zouden gaan aanhouden als hij geen gevolg zou geven aan onze derde vordering om door te lopen. Omdat hij nog steeds bleef staan, hebben we hem aangehouden. We hebben de heer (verzoeker; N.o.), in tegenstelling tot wat hij beweert, genoeg tijd gegeven om gevolg te geven aan onze vordering. Daarnaast hebben we hem ook duidelijk gezegd waarom hij werd aangehouden. Dit is hem trouwens bij de voorgeleiding op het bureau ook nog een keer verteld door de hulpofficier van justitie.

Wij hebben de heer (verzoeker; N.o.) bij zijn aanhouding niet geschopt, wij hebben zijn benen op een normale manier gespreid. Verder heb ik hem niet horen zeggen dat de handboeien hem pijn deden. Mijn collega 1 heeft de heer (verzoeker; N.o.) geboeid en ik heb geen reden om aan te nemen dat zij de boeien niet vergrendeld heeft. Dat locken van de boeien is zo belangrijk, dat is voor iedere politieambtenaar een automatisme."

Politieambtenaar 3: "Op 1 juli 2004 heb ik samen met mijn collega, mevrouw 1, gereageerd op een melding van een reanimatie. Wij hebben, in afwachting van de komst van de ambulance, de reanimatie overgenomen.

Na de komst van de ambulance is de man toch overleden. De situatie in de woning was erg hectisch. Het was een klein huis en er waren veel familieleden en huisgenoten aanwezig, ik schat een stuk of 12. Zij waren erg emotioneel. Omdat deze mensen alleen maar Pools spraken en wij dus niet met hen konden communiceren, hebben we een tolk opgeroepen. Een andere collega, mevrouw 2, is de tolk gaan halen.

Mijn collega 1 en ik zijn buiten op de tolk en (...), de uitvaartverzorging, gaan wachten.

Op dat moment kwam de heer (verzoeker; N.o.) voorbij lopen, samen met een vriend. Hij zei toen tegen ons "Zeugen in jullie apenpakkies". Ik heb er geen twijfel over dat hij dit rechtstreeks tegen ons zei.

Wij hebben daarop gereageerd en mijn collega heeft toen "Naar, misselijk mannetje" tegen hem gezegd. Daarna is hij doorgelopen. Vanwege de hele situatie met de mislukte reanimatie hebben we er toen niet aan gedacht om hem op dat moment wegens belediging aan te houden.

Een tijd later kwam mijn collega 2 terug met de tolk. Inmiddels was ook (...) gearriveerd. Toen ik de heer (verzoeker; N.o.) weer zag aan komen lopen, ben ik de woning ingegaan.

Ik had er geen zin in om opnieuw met die man in discussie te moeten gaan. Toen ik weer beneden kwam, hoorde ik van 1 en 2 dat zij hem hadden aangehouden, omdat hij tot drie keer toe had geweigerd om door te lopen. De heer (verzoeker: N.o.) zat toen al in het busje. Ik heb de aanhouding zelf dus niet gezien.

Ik heb de heer (verzoeker; N.o.) samen met 1 naar het bureau gebracht. Ik heb hem niet horen zeggen dat de boeien te strak zaten."

Beoordeling

14. Verzoeker is ingegaan op het transactievoorstel dat hem na zijn aanhouding is aangeboden. Door het transactievoorstel te accepteren, heeft hij de mogelijkheid om de zaak door de strafrechter te laten toetsen niet benut. Volgens vast beleid van de Nationale ombudsman wordt geen onderzoek ingesteld wanneer de mogelijkheid van toetsing door de rechter heeft opengestaan maar hiervan geen gebruik is gemaakt.

In het navolgende wordt er om die reden van uitgegaan dat de aanhouding van verzoeker rechtmatig is geweest.

Met betrekking tot de wijze waarop verzoeker is aangehouden en hem de handboeien zijn omgelegd

15.1. Verzoeker stelt dat de politieambtenaren hem direct na de aanhouding tegen zijn benen hebben getrapt. Voorts tekent hij aan dat zij hem hebben geboeid en de handboeien hierbij te strak hebben vastgemaakt.

Uit de informatie van de korpsbeheerder en de betrokken politieambtenaren komt naar voren dat verzoeker werd aangehouden en geboeid op een wijze zoals tijdens de trainingen in aanhoudings- en zelfverdedigingstechnieken wordt geoefend en getoetst. Verzoeker werd na zijn aanhouding geboeid om incidenten tijdens zijn overbrenging naar het politiebureau te voorkomen en een veilig transport te waarborgen. De reden voor het boeien was dat verzoeker zich bij voortduring verbaal uitte.

Verzoeker was volgens de politieambtenaren onder invloed van alcoholhoudende drank, wenste in het geheel geen medewerking te verlenen en is daarom tegen een muur geplaatst, zijn benen zijn gespreid, waartoe de betrokken politieambtenaar door licht tegen zijn schoenen te trappen enige druk heeft uitgeoefend, waarna hij kon worden geboeid.

15.2. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

15.3. Het boeien van een persoon betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van het lichaam, welk recht in artikel 11 van de Grondwet is neergelegd (zie Achtergrond, onder 1.1.). Bij of krachtens de wet kunnen beperkingen op dit grondrecht worden

gemaakt. Ten aanzien van personen aan wie rechtens de vrijheid is ontnomen, is in artikel 15, vierde lid, van de Grondwet (Achtergrond, onder 1.2.) meer in het algemeen bepaald dat zij kunnen worden beperkt in de uitoefening van hun grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt. Ook in artikel 8 van het Europees verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) is bepaald dat een inbreuk op ieders recht op respect voor zijn privéleven - waaronder mede wordt verstaan zijn lichamelijke integriteit - moet zijn voorzien bij wet (zie Achtergrond, onder 2.4.).

In artikel 22 van de Ambtsinstructie is bepaald dat de ambtenaar een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien kan aanleggen. Dit is slechts mogelijk indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd van de ambtenaar of van derden (zie Achtergrond, onder 6.).

In de Ambtsinstructie ligt aldus besloten dat het standaard aanleggen van handboeien tijdens het vervoer van een arrestant naar het politiebureau onjuist is. De politieambtenaar moet van geval tot geval de afweging maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het toepassen van deze maatregel naar redelijk inzicht rechtvaardigen.

15.4. De Nationale ombudsman overweegt het volgende. Volgens de korpsbeheerder en de politieambtenaren verzette verzoeker zich verbaal, en werkte hij niet mee aan zijn aanhouding. Verzoeker heeft zich hierover niet expliciet uitgelaten maar gaf aan dat hij de politieambtenaren een paar keer vroeg wat er aan de hand was. Gesteld dat verzoeker zich inderdaad verbaal verzette en niet meewerkte aan zijn aanhouding, dan is naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet aannemelijk dat verzoeker zich hiermee ook op zodanige wijze tegen zijn aanhouding verzette dat boeien noodzakelijk was, nu - zo is in het onderzoek gebleken - hierover niets is vastgelegd in het kort na het incident opgemaakte proces-verbaal.

De omstandigheden dat verzoeker niet meewerkte, (mogelijk) alcoholhoudende drank had gedronken en - volgens de politie - verbaal tegenwerkte, leveren naar het oordeel van de Nationale ombudsman op zichzelf niet een zodanig veiligheidsrisico op, dat het gebruik van de handboeien was aangewezen.

Het gebruik van de handboeien was dan ook in strijd met verzoekers recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

Hieruit volgt dat ook de met het aanleggen van de handboeien samenhangende acties, zoals het plaatsen van verzoeker tegen de muur, en het spreiden van de benen, waarbij tegen zijn enkels of schoenen is geschopt, niet juist waren en in strijd met verzoekers recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk

15.5. Niettegenstaande het vorenstaande, waarbij de Nationale ombudsman heeft vastgesteld dat aan verzoeker niet de handboeien mochten worden omgelegd, dient de Nationale ombudsman zich van een oordeel te onthouden over de vraag of de handboeien te strak zijn vastgemaakt. Op dit punt lopen de lezingen uiteen, en zijn er geen feiten of omstandigheden gebleken op grond waarvan aan de ene lezing meer waarde moet worden toegekend dan aan de andere.

Met betrekking tot het opsluiten voor de nacht

16.1. Verzoeker acht het onjuist dat hij na zijn aanhouding de nacht heeft moeten doorbrengen op het politiebureau.

Verzoeker is omstreeks 0:50 uur aangehouden en is overgebracht naar het politiebureau Vlaardingen, waar hij is ingesloten.

Hij is de daaropvolgende ochtend omstreeks 09:00 uur verhoord ter zake het strafbare feit waarvoor hij was aangehouden. Na het verhoor is verzoeker een OM-transactie aangeboden ten bedrage van € 150.

Verzoeker heeft deze transactie ter plaatse aangenomen. Hij heeft een vriend gebeld die het bedrag heeft voldaan. Vervolgens werd verzoeker om 11:57 uur heengezonden.

16.2. Het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen aan niemand zijn vrijheid mogen ontnemen. In dit verband bepaalt het ten tijde van de onderzochte gedraging geldende artikel 61 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 5.2.) dat een verdachte niet langer dan zes uren voor verhoor mag worden opgehouden, met dien verstande dat niet wordt meegerekend de tijd tussen middernacht en negen uur 's morgens. De termijn van zes uren is een uiterste termijn en is bestemd voor verhoor. Als het verhoor binnen die termijn is beëindigd, zal dan ook onmiddellijk daarop een beslissing moeten worden genomen over de invrijheidstelling van de verdachte of over de toepassing van een ander dwangmiddel. Als het verhoor binnen de termijn van zes uren is beëindigd en geen van de vooromschreven beslissingen wordt genomen of er geen nader onderzoek wordt gedaan, met de resultaten waarvan de verdachte in een (nader) verhoor kan worden geconfronteerd en daarmee de noodzaak tot het verhoor is komen te vervallen, moet de verdachte worden geacht niet meer "op openbaar (aan de wet ontleend) gezag" van zijn vrijheid te zijn beroofd.

16.3. In deze specifieke situatie is verzoeker, met inachtneming van de tijdsspanne tussen middernacht en negen uur 's morgens, binnen de termijn van zes uren verhoord om 09:00 uur 's morgens.

Met het insluiten van verzoeker voor de nacht heeft de politie dan ook niet gehandeld in strijd met het verbod op onrechtmatige vrijheidsbeneming; de onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

16.4. De Nationale ombudsman acht de gang van zaken rond de betaling van de transactie, en de termijn die verzoeker hiervoor is opgehouden, echter verder niet juist. Het staat vast dat verzoeker op 1 juli 2004 omstreeks 09:00 uur is verhoord ter zake het strafbare feit waarvoor hij was aangehouden, waarna hem een OM-transactie is aangeboden. Verzoeker heeft de transactie ter plaatse aangenomen. Hij heeft een vriend gebeld die het bedrag heeft voldaan. Vervolgens werd verzoeker omstreeks 12.00 uur heengezonden.

Niet valt in te zien waarom verzoeker pas ná betaling van het transactievoorstel in vrijheid kon worden gesteld. Verzoeker had immers het transactievoorstel bij zijn invrijheidstelling kunnen meenemen onder de mededeling dat dit binnen een bepaalde termijn kon worden betaald en dat bij niet-betaling een dagvaarding zou volgen. Gesteld noch gebleken is dat er een reden was verzoeker direct het voorstel te laten voldoen voordat hij in vrijheid kon worden gesteld.

Wat betreft het ophouden van verzoeker na het verhoor van 09:00 uur, en hem pas in vrijheid stellen na betaling van het transactievoorstel heeft de politie gehandeld in strijd met het verbod op onrechtmatige vrijheidsbeneming; de onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

Met betrekking tot het informeren over de reden van zijn aanhouding

17.1. Verzoeker klaagt erover dat pas nadat hij de nacht in de cel had doorgebracht, hij was geïnformeerd over de reden van zijn aanhouding.

In het onderzoek van de Nationale ombudsman is naar voren gekomen dat verzoeker op straat wel duidelijk had gehoord dat hij weg moest gaan, of door moest lopen, en dat dit minstens tweemaal aan hem was meegedeeld.

De korpsbeheerder liet weten dat aan verzoeker op straat en op het politiebureau bij de voorgeleiding was meegedeeld waarom hij was aangehouden. In het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde in ieder geval politieambtenaar 2 expliciet dat verzoeker op straat duidelijk was gezegd waarom hij werd aangehouden.

In het proces-verbaal van verhoor verdachte staat vermeld dat verzoeker verklaart te weten waarvoor hij is aangehouden.

17.2. Op grond van internationale verdragsbepalingen (zie Achtergrond, onder 2.) hebben opsporingsambtenaren de plicht om een ieder die wordt aangehouden, onverwijld op de hoogte te brengen van de reden van aanhouding.

17.3. Het is aannemelijk geworden dat aan verzoeker op het moment van zijn aanhouding voldoende duidelijk is gemaakt dat hij moest weggaan of doorlopen en dat hem dit verschillende keren is gevraagd. De Nationale ombudsman is van oordeel dat verzoeker in deze situatie voldoende is duidelijk gemaakt waarvoor hij werd aangehouden. De inhoudelijke eis die aan de in artikel 5 lid 2 EVRM neergelegde informatieplicht wordt gesteld, is dat de verdachte bij zijn aanhouding moet weten van welk strafbaar feit hij wordt verdacht en om welke reden.

De mededeling van de redenen voor arrestatie moet onverwijld geschieden. Dat laatste betekent niet dat ter gelegenheid van de aanhouding zelf die mededeling te allen tijde in volle omvang moet worden gedaan. Nu verzoeker een en ander in ieder geval voor zijn verhoor is meegedeeld, is dit met voldoende voortvarendheid geschied. Al met al is er geen sprake geweest van schending van bedoelde verdragsbepalingen.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Met betrekking tot de mededeling over het langer moeten blijven

18.1. Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaren hem hebben meegedeeld dat hij langer op het politiebureau moest blijven als hij het hem aangeboden transactievoorstel niet meteen zou voldoen. Hem zou zijn voorgehouden dat indien hij niet voor betaling van de transactie zorg zou dragen, de beslissing pas weer om drie uur zou worden herzien en dat men dan zou kunnen besluiten om hem nog langer vast te houden.

De korpsbeheerder liet weten dat het transactievoorstel op neutrale wijze aan verzoeker is voorgelegd, die daarbij uitdrukkelijk niet onder druk is gezet, door mee te delen dat hij langer zou worden vastgehouden wanneer hij het voorstel niet zou accepteren.

18.2. Het verbod van misbruik van bevoegdheid houdt in dat bestuursorganen een bevoegdheid niet gebruiken voor een ander doel dan waartoe die bevoegdheid is gegeven. Dit houdt onder meer in dat een bestuursorgaan geen eisen mag stellen die niet op regelgeving zijn gebaseerd.

18.3. In dit geval lopen de verklaringen ten aanzien van dit onderdeel van de klacht uiteen. De Nationale ombudsman acht het echter, gelet op wat hiervoor, onder 16.4., is overwogen, aannemelijk dat verzoeker inderdaad is voorgehouden dat hij pas zou worden heengezonden wanneer hij voor betaling van de transactie zorg zou dragen, en dat hij anders (mogelijk) langer zou worden vastgehouden.

Dit is niet juist, nu er - zoals hiervoor al is opgemerkt - niet valt in te zien waarom verzoeker pas ná betaling van het transactievoorstel in vrijheid kon worden gesteld, en verzoeker immers het transactievoorstel bij zijn invrijheidstelling had kunnen meenemen onder de mededeling dat dit binnen een bepaalde termijn kon worden betaald en dat bij niet-betaling een dagvaarding zou volgen.

De politie heeft hiermee gehandeld in strijd met het verbod van misbruik van bevoegdheid. De onderzochte gedraging is dan ook niet-behoorlijk.

II. Ten aanzien van de klachtbehandeling

Bevindingen

Algemeen

1. Verzoeker heeft op 9 juli 2004 schriftelijk een tweetal klachten ingediend bij de korpschef van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond over het politieoptreden. De eerste klacht hield in dat hij door één van de politieambtenaren tijdens het incident verbaal onheus was bejegend.

De tweede klacht hield in, dat hij zonder grond was aangehouden, omdat geen sprake was van een strafbaar feit.

2. Op 16 en 21 juli 2004 liet de klachtcoördinator van het district verzoeker (en diens raadsman) weten het eerste klachtonderdeel wel en het tweede niet conform de klachtenregeling in behandeling te nemen omdat de klachtenprocedure zich niet uitstrekt tot de vraag of verzoeker al dan niet terecht was aangehouden.

Aan verzoeker (en diens raadsman) werd wat betreft het eerste klachtonderdeel meegedeeld dat hij op korte termijn zou worden uitgenodigd voor een bemiddelingsgesprek.

3. De raadsman van verzoeker antwoordde op 29 juli 2004. Hij achtte het niet terecht dat de tweede klacht niet in behandeling zou worden genomen, omdat deze niet alleen de aanhouding op zichzelf maar ook de hele (volgens hem onprofessionele) gang van zaken daaromheen betrof, zoals het boeien van verzoeker en het insluiten in een cel. Hij liet weten dat hij slechts zou meewerken aan een bemiddelingsgesprek indien daarin beide klachten aan de orde zouden komen en dat hij anders geen bemiddeling wenste, maar in dat geval verzocht om de klachtbehandeling voort te zetten door het klachtdossier door te zenden aan de Commissie voor de Politieklachten.

4. Vervolgens werd verzoeker uitgenodigd om op 11 augustus 2004 zijn klacht mondeling toe te lichten en een gesprek te hebben met één van de verbalisanten.

In reactie daarop zond verzoekers raadsman een antwoord, waarin hij verwees naar zijn brief van 29 juli 2004 en waarin hij verzocht om de bevestiging dat in een eventueel gesprek beide klachtonderdelen aan de orde zouden komen, omdat de klacht anders diende te worden doorgezonden voor verdere behandeling en van een gesprek geen sprake zou zijn.

5. In een brief van 18 augustus 2004 liet de districtschef vervolgens weten dat de tweede klacht niet in behandeling zou worden genomen, overeenkomstig de eerdere mededeling. Daarom zou een bemiddelingsgesprek ook geen doorgang vinden en zou verzoekers klacht over de (bejegening rond de) aanhouding worden voorgelegd aan de Commissie voor de Politieklachten.

De eerste klacht van verzoeker, die inhield dat hij onheus was bejegend door een politieambtenaar en meerdere keren zou zijn uitgemaakt voor 'naar, misselijk mannetje', werd als volgt beoordeeld:

"Uit het onderzoek van (...) blijkt dat de desbetreffende politieambtenaar, mevrouw 1, uw cliënt inderdaad in die bewoordingen heeft toegeroepen. Mevrouw 1 en een eveneens aanwezige politieambtenaar, mevrouw 3, verklaren ieder voor zich dat uw cliënt hen tijdens het passeren heeft beledigd door voor hen duidelijk hoorbaar en in hun richting "stelletje zeugen in apenpakkes" te roepen. Mevrouw 1 verklaart impulsief en emotioneel gereageerd te hebben op deze belediging, nadat zij kort daarvoor getracht had door reanimatie een persoon het leven te redden, die onder haar handen overleden is. Wanneer zij de woning verlaat, wordt zij op straat, in het openbaar, door uw cliënt zonder enig respect behandeld en beledigd. Alhoewel ik gezien de omstandigheden begrip heb voor de reactie van mevrouw 1, had mevrouw 1 uw cliënt niet in dergelijke bewoordingen mogen bejegenen. Verstandiger was geweest als zij uw cliënt meteen terzake van artikel 267 Wetboek van Strafrecht (belediging van openbaar gezag) aan had gehouden. Ik acht de klacht van uw cliënt op dit punt gegrond, waarbij ik de kanttekening plaats dat uw cliënt zelf in hoge mate aanleiding voor de onheuse bejegening heeft gegeven, die hem ten deel is gevallen."

De brief bevatte ook de mededeling dat verzoekers klacht zou worden doorgestuurd naar de Commissie voor de Politieklachten en dat de raadsman te zijner tijd van de secretaris zou vernemen wanneer de commissie zitting zou hebben, alsmede de lokatie.

6. Verzoekers raadsman reageerde en liet op 24 augustus 2004 weten dat het tweede deel van de klacht niet slechts de vraag betrof of de aanhouding al dan niet terecht was, maar breder moest worden gelezen, zoals uiteengezet in de brief van 29 juli 2004. Voorts betwistte de raadsman dat verzoeker de politieambtenaren zou hebben beledigd; deze was in een privégesprek verwickeld en werd plotseling geconfronteerd met een naar nu werd toegegeven, emotioneel belaste politieambtenaar.

7. Op 29 september 2004 rappelleerde verzoekers raadsman de districtschef en bracht hij hem zijn toezegging in diens brief van 18 augustus 2004 in herinnering dat verzoekers klacht (voor zover niet gegrond verklaard) zou worden doorgestuurd naar de Klachtencommissie, van wie de raadsman nader zou vernemen.

De raadsman verzocht thans om de contactgegevens van de secretaris van de commissie voor de behandeling van politiekklachten, zodat hij met deze persoon contact kon opnemen.

8. Op 5 oktober 2004 zond de districtschef de raadsman van verzoeker het adres van de secretaris van de klachtencommissie:

"Korpsklachtencoördinator

(...)", met als adressering het postadres van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond."

9. In een brief van 7 oktober 2004 liet de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond verzoekers raadsman weten dat 'het secretariaat van de klachtencommissie het verzoek bereikte om zorg te dragen voor een voortgezette behandeling van de klacht van verzoeker'. Ten aanzien van het eerste deel van de klacht werd meegedeeld dat dit deel reeds gegrond was verklaard, en met betrekking tot het tweede deel stond in deze brief, dat de districtschef in diens opvatting werd gesteund dat hij dit onderdeel niet in behandeling hoefde te nemen, nu verzoeker een transactie van het Openbaar Ministerie had geaccepteerd en betaald, waar hij de gelegenheid had gehad in bezwaar te gaan bij de officier en - indien gewenst - de zaak bij de rechter te laten voorkomen. De rechtmatigheid van het politieoptreden had aldaar getoetst kunnen worden. Op grond van artikel 9:8 van de Algemene wet bestuursrecht nam de korpsbeheerder het tweede deel van verzoekers klacht niet in behandeling. Desgewenst kon hij zijn klacht wel aan de Nationale ombudsman voorleggen.

De brief was getekend door de korpsbeheerder en verzonden met als adres "Korpsbeheerder, secretariaat klachtencommissie".

10. In een reactie van 12 november 2004 verzocht verzoekers raadsman alsnog om een inhoudelijke reactie op het tweede klachtonderdeel, en verzette hij zich tegen de 'ontstellend gemakzuchtige wijze' waarop de klachtencommissie (van wie de brief van 7 oktober 2004 zijns inziens afkomstig was) deze klacht had behandeld.

Op 21 december 2004 wendde hij zich tot de Nationale ombudsman.

Standpunt verzoeker

11. Het standpunt van verzoeker staat samengevat in de klachtformulering. Verzoeker acht de gang van zaken niet juist en stelde dat de brief van 7 oktober 2004 (zie Algemeen, onder 9.) op zijn minst de indruk wekte dat de klacht wel degelijk aan de klachtencommissie was voorgelegd, dat die brief ook van de klachtencommissie afkomstig was en dat de commissie zich tevens over de klacht had uitgelaten.

Verzoeker acht het niet juist dat de keuze om een zaak al dan niet aan de klachtadviescommissie voor te leggen kennelijk aan de korpsbeheerder zelf is. Verzoeker meent dat hiermee ten onrechte een selectie kan plaatsvinden en dat de korpsbeheerder de 'al te pijnlijke zaken' op die manier buiten het gezichtsveld van de commissie kan houden.

Standpunt korpsbeheerder

12. In reactie op de klacht liet de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond weten dat verzoekers raadsman op 29 september 2004 had verzocht om de contactgegevens van de secretaris van de commissie voor de behandeling van politiekachten, zodat hij met deze persoon contact kon opnemen.

Op 5 oktober 2004 had de districtschef de raadsman van verzoeker het adres van de secretaris van de klachtencommissie gezonden.

13. Het Regionaal College heeft in haar vergadering van 29 maart 2004 de nieuwe klachtregeling vastgesteld. De regeling is daarmee met onmiddellijke ingang in werking getreden. Op elk politiebureau met een publieksfunctie is informatie beschikbaar over de wijze waarop de burger een klacht kan indienen. Elke klager ontvangt na het indienen van de klacht nadere informatie over de verdere werkwijze. Op de internetsite van het korps is eveneens informatie te vinden over de klachtregeling. Tevens hebben verschillende partners in de regio die zich bezig houden met het begeleiden van burgers bij het indienen van klachten de nieuwe klachtregeling ter informatie ontvangen. Het secretariaat van de onafhankelijke klachtencommissie is ondergebracht bij het korps. Alle klachten worden conform de klachtregeling bij de korpsbeheerder ingediend dan wel doorgezonden ter behandeling als ze elders worden ingediend. In de informatie over de klachtregeling voor de burger is het adres van de korpsbeheerder vermeld. Er is derhalve op verschillende manieren informatie over de nieuwe klachtregeling openbaar gemaakt. De korpsbeheerder had de informatie van de website, waarin staat waar en hoe je een klacht kunt indienen, bijgevoegd, alsmede de informatiefolder.

Hierin staat onder meer dat een klacht moet gaan over een concrete situatie, en dat geen klacht kan worden ingediend over het beleid van de politie. Ook staat in de folder dat wél kan worden geklaagd over de manier waarop een politieambtenaar is opgetreden bij het krijgen van een bekeuring, maar niet over het feit dat iemand bekeurd is.

14. De klacht is niet aan de regionale klachtencommissie voorgelegd, aldus de korpsbeheerder. Op 18 augustus 2004 is verzoekers klacht schriftelijk afgedaan, waarna zijn raadsman op 24 augustus 2004 verzocht de klacht door te zenden naar de regionale klachtencommissie. Diezelfde datum heeft de districtelijke klachtencoördinator het dossier doorgezonden aan de plaatsvervangend secretaris van de regionale klachtencommissie, met het verzoek zorg te dragen voor een voortgezette behandeling.

Zij heeft na bestudering van het dossier de klacht niet voorgelegd aan de regionale klachtencommissie. Het eerste onderdeel was reeds afdoende behandeld door de districtschef en gegrond verklaard en behandeling door de regionale klachtencommissie zou hieraan niets toevoegen. In het tweede onderdeel klaagde verzoeker erover dat hij is aangehouden en dat dit niet op terechte gronden is gebeurd. Verzoeker heeft evenwel een transactievoorstel geaccepteerd. Indien hij dit niet zou hebben gedaan, dan zou de strafrechter de zaak hebben beoordeeld. In dat geval is het bestuursorgaan niet verplicht om de klacht in behandeling te nemen, hetgeen conform artikel 7 van de regionale klachtregeling in een brief van 7 oktober 2004 aan verzoeker is bericht. De korpsbeheerder stelde in reactie op de klacht vast dat in die brief niet expliciet is aangegeven dat verzoekers klacht, in tegenspraak met eerdere berichten aan verzoeker, niet is voorgelegd aan de regionale klachtencommissie, alsmede dat de redenen hiervoor niet zijn aangegeven. Deze gang van zaken was procedureel wel juist, aldus de korpsbeheerder, maar hij kon zich voorstellen dat verzoeker hierdoor op het verkeerde been was gezet.

15. Met betrekking tot de klacht dat de korpsbeheerder in de brief van 7 oktober 2004 had geweigerd de eerdergenoemde klachtonderdelen over de gang van zaken na verzoekers aanhouding in behandeling te nemen, liet deze nu weten dat verzoeker in zijn brief van 9 juli 2004 klaagde over twee uitdrukkelijk geformuleerde punten. De klachtbehandeling had zich ook tot deze punten beperkt.

Uit een telefoongesprek op 16 juli 2004 met verzoeker, maakte de klachtencoördinator op dat het verzoeker te doen was om de juridische gronden van zijn aanhouding en hij de transactie 'van tafel wilde krijgen'. Dit heeft het vertrekpunt gevormd voor de klachtbehandeling. De aanvullende brief van verzoekers raadsman van 29 juli 2004 (zie Algemeen, onder 3.) heeft hierin geen verandering gebracht. Bij herlezing van deze brief in combinatie met de klachtformulering van de Nationale ombudsman constateerde de korpsbeheerder dat verzoekers klacht wellicht beperkter is opgevat dan hij had bedoeld. In de brief van 29 juli 2004 werd wel gewag gemaakt van het hardhandig in de boeien slaan en het voor een nacht opsluiten in een cel. Ook in deze brief werden deze aspecten echter wel geplaatst in het kader van een onrechtmatige aanhouding, en de korpsbeheerder kon zich goed voorstellen dat het verschil van inzicht is blijven bestaan. Een bemiddelingsgesprek had hierin een belangrijke corrigerende functie kunnen vervullen, maar verzoeker heeft hiervan afgezien. Indien de bovengenoemde klachtonderdelen tijdens het bemiddelingsgesprek naar voren waren gekomen, zouden deze in de klachtbehandeling zijn meegenomen.

Beoordeling

Met betrekking tot de contactgegevens van de klachtencommissie

16.1. Verzoeker klaagt erover dat hem desgevraagd niet is meegedeeld hoe hij zich met de klachtencommissie van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond in verbinding

kon stellen, alsmede dat het politiekorps en de korpsbeheerder de contactgegevens van deze klachtencommissie in het geheel niet openbaar hebben gemaakt.

16.2. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is naar voren gekomen dat aan verzoekers raadsman op 5 oktober 2004 de gevraagde gegevens van de klachtencommissie zijn toegezonden.

Dit klachtonderdeel mist dan ook feitelijke grondslag.

16.3. Ook het onderdeel dat de contactgegevens van deze klachtencommissie in het geheel niet openbaar zijn gemaakt mist feitelijke grondslag. De Nationale ombudsman heeft geen enkele reden om te twijfelen aan de van de zijde van de korpsbeheerder verstrekte informatie dat op verschillende manieren informatie over de nieuwe klachtregeling openbaar is gemaakt, onder andere via de website van het politiekorps, alsmede door een informatiefolder.

Met betrekking tot het behandelen van de klacht door de klachtadviescommissie en de korpsbeheerder

17.1. Verzoeker acht het niet juist dat de keuze om een zaak al dan niet aan de klachtadviescommissie voor te leggen kennelijk aan de korpsbeheerder zelf is.

17.2. Verzoekers klacht is, aldus de korpsbeheerder, niet aan de klachtadviescommissie voorgelegd, omdat het eerste onderdeel reeds afdoende was behandeld door de districtschef en gegrond was verklaard, en behandeling door de regionale klachtencommissie hieraan niets zou toevoegen. Verzoekers tweede klacht was niet voorgelegd aan de klachtadviescommissie omdat verzoeker een transactievoorstel had geaccepteerd, en het bestuursorgaan om die reden niet verplicht is om de klacht in behandeling te nemen.

17.3. Ten aanzien van het inschakelen van de klachtadviescommissie geeft de Politiewet de korpsbeheerder een zekere vrijheid. Niet in alle gevallen hoeft de commissie te worden ingeschakeld en bovendien geeft de klachtencommissie alleen een advies en doet de korpsbeheerder, ook in de gevallen waarin een advies is gegeven, de klacht af, en is hij vrij daarbij af te wijken van dat advies (zie Achtergrond, onder 3.2.).

17.4. In dit geval had verzoeker(s) raadsman) expliciet gevraagd om de klacht voor te leggen aan de klachtencommissie en de Nationale ombudsman is met verzoeker van mening dat de brief van 7 oktober 2004 wel heel sterk de suggestie wekte dat de klachtencommissie de in die brief verwoorde beslissing had genomen.

Daarmee is niet gehandeld in overeenstemming met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking, dat inhoudt dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien en

daarmee niet juist.

17.5. Het vereiste van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit vereiste brengt met zich dat een bestuursorgaan een klachtbrief van een burger welwillend dient te interpreteren in het licht van de in de wet neergelegde regeling voor klachtbehandeling.

17.6. Verzoeker had, naar hij ook heel duidelijk verschillende malen heeft aangegeven, expliciet de wens om een klacht te uiten over meer dan alleen de vraag of de aanhouding onrechtmatig was, maar wenste ook de gehele gang van zaken daaromheen, zoals de wijze van aanhouding en de bejegening getoetst te zien.

Gelet daarop heeft de korpsbeheerder de klacht van verzoeker te beperkt opgevat door deze aspecten slechts te plaatsen in het kader van een onrechtmatige aanhouding en de klacht om die reden niet in behandeling te nemen.

Aldus heeft de korpsbeheerder gehandeld in strijd met het vereiste van fair play.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman kan de korpsbeheerder overigens niet volgen in zijn opmerking dat een bemiddelingsgesprek hierin een belangrijke corrigerende functie had kunnen vervullen, maar dat verzoeker hiervan heeft afgezien. Indien de bovengenoemde klachtonderdelen tijdens het bemiddelingsgesprek naar voren waren gekomen, zouden deze in de klachtbehandeling zijn meegenomen, aldus de korpsbeheerder.

Niet valt in te zien hoe deze opmerking valt te rijmen met de wens van verzoeker om dit deel van de klacht juist wel in een gesprek aan de orde te stellen, en de mededeling van de zijde van de politie tijdens de klachtenprocedure dat de tweede klacht niet in behandeling zou worden genomen, en dat daarom een bemiddelingsgesprek ook geen doorgang zou vinden. Uit deze mededeling blijkt immers dat de politie geenszins van plan is geweest om dit deel van de klacht tijdens een bemiddelingsgesprek aan de orde te stellen.

17.7. Verzoekers klacht over de aanhouding was niet-ontvankelijk verklaard, ingevolge artikel 9:8, eerste lid onder e, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hetgeen meebracht dat de klacht niet werd onderzocht aangezien deze was onderworpen aan het oordeel van een rechterlijke instantie.

17.8. Hierboven is reeds het beginsel van fair play genoemd. Dit beginsel brengt in het algemeen ook met zich mee dat een bestuursorgaan uitvoering moet geven aan een bij de wet opgedragen taak op een wijze bij de wet voorzien.

17.9. In hoofdstuk 9 van de Awb zijn regels neergelegd voor de klachtbehandeling door bestuursorganen. Op grond van artikel 9:1 van de Awb heeft een ieder het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan (zie Achtergrond, onder 7.1.). Een gedraging van een persoon, werkzaam onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, wordt daarbij overigens aangemerkt als een gedraging van het bestuursorgaan zelf. Het bestuursorgaan is verplicht de klacht in behandeling te nemen, tenzij één van de in artikel 9:8 van de Awb neergelegde situaties van toepassing is (zie Achtergrond, onder 7.2.).

17.10. Zo is een bestuursorgaan ingevolge artikel 9:8, eerste lid onder e, van de Awb niet gehouden een klacht te behandelen indien deze betrekking heeft op een gedraging die door het instellen van een procedure aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie dan een administratieve rechter onderworpen is, dan wel onderworpen is geweest. Uit de Memorie van Toelichting op dat artikel valt op te maken dat het daarbij gaat om een procedure bij de burgerlijke rechter en niet om een procedure bij de strafrechter (zie Achtergrond, onder 7.4. en 7.5.). Gelet daarop heeft de korpsbeheerder verzoekers klacht ten onrechte op grond van artikel 9:8 eerste lid onder e, van de Awb niet ontvankelijk verklaard.

Aldus heeft de korpsbeheerder gehandeld in strijd met het beginsel van fair play.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond, is

gegrond ten aanzien van:

- het gebruik van de handboeien vanwege schending van verzoekers recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam;
- het plaatsen van verzoeker tegen de muur en het spreiden van de benen vanwege schending van verzoekers recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam;
- het ophouden van verzoeker na het verhoor van 09:00 uur, en hem pas in vrijheid stellen na betaling van het transactievoorstel vanwege strijd met het verbod op onrechtmatige vrijheidsbeneming;
- de opmerking dat verzoeker langer op het politiebureau moest blijven als hij het hem aangeboden transactievoorstel niet meteen zou voldoen vanwege strijd met het verbod van misbruik van bevoegdheid.

niet gegrond ten aanzien van:

- het insluiten voor de nacht;
- het meedelen van de reden van zijn aanhouding.

Geen oordeel wordt gegeven ten aanzien van de vraag of de handboeien te strak zijn vastgemaakt.

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond, is

gegrond ten aanzien van:

- het niet duidelijk meedelen dat verzoekers klacht niet was voorgelegd aan de klachtencommissie, wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking;
- het niet aan de klachtencommissie voorleggen of door de korpsbeheerder in behandeling nemen van verzoekers klacht over de (gang van zaken rond de) aanhouding, wegens strijd met het beginsel van fair play;

niet gegrond ten aanzien van:

- het niet meedelen van de contactgegevens van de klachtencommissie;
- het niet openbaar maken van de contactgegevens van de klachtencommissie.

Slotbeschouwing

In de avond van 30 juni 2004 hadden de politieambtenaren geprobeerd om een man te reanimeren. Deze man is ondanks hun inspanningen toch die avond overleden. Bij de afhandeling van dit sterfgeval werden de politieambtenaren geconfronteerd met een hectische situatie. In een klein huis waren veel familieleden en huisgenoten aanwezig, die bovendien alleen maar Pools spraken.

In deze emotioneel belastende situatie bemoeide verzoeker, die toevallig voorbijkwam, zich tot tweemaal toe met de politie. Hoewel verzoeker zelf ontkent de politieambtenaren te hebben uitgescholden, en bovendien aangeeft dat hij geen wagen van een uitvaartverzorgingsbedrijf heeft gezien, kan het hem volgens de Nationale ombudsman niet zijn ontgaan dat er iets ernstigs aan de hand was, en dat om die reden de politiewagens langere tijd de straat blokkeerden.

Desondanks liet verzoeker het niet na om hierover een opmerking te maken, en in discussie te gaan met de politieambtenaren.

De Nationale ombudsman heeft geoordeeld dat het gebruik van handboeien in deze zaak niet juist was, en heeft ook afgekeurd dat verzoeker de volgende ochtend pas na de betaling van het transactievoorstel in vrijheid is gesteld.

De opstelling van verzoeker vormde echter een reële hinder voor de politie bij de uitoefening van diens taak. Verzoeker heeft zich onnodig bemoeid met de uitoefening door de politie van een lastige taak. In de escalatie die hierop volgde heeft verzoeker daaraan zelf ook een niet verwaarloosbaar aandeel gehad.

Onderzoek

Op 22 december 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te Hoek van Holland, ingediend door de heer mr. N.H. Margetson te Rotterdam, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond en de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond.

Naar deze gedraging, die wat de gedraging over de politie betreft wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond (de burgemeester van Rotterdam), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de bij de klacht betrokken politieambtenaren, die werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van de korpsbeheerder, de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Zij maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

In het kader van het onderzoek zijn drie politieambtenaren gehoord door een medewerkster van de Nationale ombudsman.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Rotterdam over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Eén van de betrokken politieambtenaren berichtte dat het verslag haar geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De reactie van één van de betrokken ambtenaren gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen. De reactie van

verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen en/of aan te vullen. De derde betrokken politieambtenaar gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 21 december 2004 en nadere toelichting hierop van 28 juni 2005.

Klachtdossier van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond opgemaakt naar aanleiding van de klacht die verzoeker had ingediend bij de politie, waarin opgenomen de correspondentie over het al dan niet in behandeling nemen van verzoekers klachten.

Standpunt van de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond van 21 juli 2005.

Reactie van verzoeker van 7 februari 2006 op het standpunt van de korpsbeheerder.

Nadere reactie van de korpsbeheerder van 10 augustus 2006.

Nadere reactie van verzoeker van 28 augustus 2006.

Verklaringen van drie politieambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond, afgelegd tegenover een medewerkster van de Nationale ombudsman.

Aanvullende reactie van de korpsbeheerder van 4 december 2006.

Aanvullende reacties van verzoeker van 20 december 2006 en 17 januari 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

1.1. Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

1.2. Artikel 15, vierde lid

"Hij aan wie rechtmatig zijn vrijheid is ontnomen, kan worden beperkt in de uitoefening van grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontnemning verdraagt."

2. Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

2.1. Artikel 5, tweede lid

"Een ieder, die gearresteerd is moet onverwijld en in een taal, die hij verstaat, op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht."

2.2. Tekst en Commentaar Strafvordering (C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, 2005), aantekening 10, onder c, bij artikel 5 EVRM

"Onverwijld. De informatie moet niet alleen begrijpelijk zijn, maar moet volgens het tweede lid ook onverwijld worden gegeven. Het EVRM heeft niet in zijn algemeenheid aangegeven binnen welk tijdsbestek de verdachte de desbetreffende informatie dient te hebben ontvangen; dit laat het EHRM afhangen van de bijzondere omstandigheden van het geval. In de zaak Fox, Campbell en Hartley oordeelde het EHRM dat een tijdsverloop van enkele uren geen schending van het verdrag opleverde (EHRM 30 augustus 1990, Publ. ECHR series A vol. 182, §§ 40 en 42)."

2.3. Artikel 9, tweede lid van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, gesloten te New York op 19 december 1966 bevat een overeenkomstige bepaling als het EVRM. Beide verdragen zijn door Nederland geratificeerd.

2.4. Artikel 8

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

3. Politiewet 1993

3.1. Artikel 8, eerste lid

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden

gevaaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

3.2. In hoofdstuk X van de Politiewet 1993 worden met betrekking tot de klachtenregeling nog enige aanvullingen gegeven aan de vereisten van de Algemene wet bestuursrecht vanwege de specifieke bevoegdheidsverdeling in het politiebestedel.

Zo is onder meer bepaald dat iedere politieregio beschikt over een klachtenadviescommissie. De commissie behoeft niet voor alle klachten te worden ingeschakeld. De klachtenadviescommissie geeft alleen een advies; de korpsbeheerder doet de klacht af."

4. Wetboek van Strafrecht

Artikel 184, eerste lid

"1. Hij die opzettelijk niet voldoet aan een bevel of een vordering, krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar met de uitoefening van enig toezicht belast of door een ambtenaar belast met of bevoegd verklaard tot het opsporen of onderzoeken van strafbare feiten, alsmede hij die opzettelijk enige handeling, door een van die ambtenaren ondernomen ter uitvoering van enig wettelijk voorschrift, belet, belemmert of verijdelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie."

5. Wetboek van Strafvordering

5.1. Artikel 27, eerste lid

"Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

5.2. Artikel 61 (zoals dit luidde ten tijde van de onderzochte gedraging)

"1. Indien de verdachte niet (...) in verzekering wordt gesteld, noch (...) voor de rechter-commissaris wordt geleid, wordt hij in vrijheid gesteld, tenzij hij op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek. Tijdens het ophouden voor onderzoek wordt de verdachte gehoord.

(...)

3. Voor de berekening van de (...) termijnen wordt de tijd tussen middernacht en negen uur 's morgens niet meegerekend."

6. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

6.1. Artikel 22

"1. De ambtenaar kan een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen.

2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.

3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:

- a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of
- b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt."

6.2. Nota van Toelichting, behorend bij de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar.

Artikel 22-23. (...)

"Handboeien mogen slechts worden aangelegd bij het vervoer van arrestanten. (...) De omstandigheden die aanleiding kunnen geven tot het omleggen van handboeien kunnen gelegen zijn in: de persoon van de arrestant, de inrichting van de (dienst)auto, de situatie waarin vervoerd wordt en het ontbreken van de mogelijkheden om op andere wijze met minder ingrijpende maatregelen (bv. door plaatsneming van een politieambtenaar naast de arrestant) een veilig transport te waarborgen. Bij omstandigheden die samenhangen met de persoon kan worden gedacht aan zijn gedrag, mogelijk eerdere ervaringen van de politie met deze persoon op grond waarvan moeilijkheden moet worden gevreesd, dan wel de aard of de ernst van het feit waarvoor deze is aangehouden."

7. Algemene wet bestuursrecht

7.1. Artikel 9:1

"1. Een ieder heeft het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan.

2. Een gedraging van een persoon, werkzaam onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, wordt aangemerkt als een gedraging van dat bestuursorgaan."

7.2. Artikel 9:8

"1. Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien zij betrekking heeft op een gedraging:

(...)

e. die door het instellen van een procedure aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie dan een administratieve rechter onderworpen is, dan wel onderworpen is geweest of,

f. zolang terzake daarvan een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is, dan wel indien de gedraging deel uitmaakt van de opsporing of vervolging van een strafbaar feit en terzake van dat feit een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is.

2. Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien het belang van de klager dan wel het gewicht van de gedraging kennelijk onvoldoende is."

7.3. Artikel 9:10

"1. Het bestuursorgaan stelt de klager en degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft, in de gelegenheid te worden gehoord.

2. Van het horen van de klager kan worden afgezien indien de klacht kennelijk ongegrond is (...)."

7.4. Memorie van Toelichting op de Aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met een regeling over de behandeling van Klachten (Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 837, nummer 3, pagina 18)

"- de burgerlijke rechter

Een gedraging die voorwerp van onderzoek is bij de burgerlijke rechter, behoeft gedurende de tijd dat de desbetreffende procedure aanhangig is, en voorts nadat een uitspraak in die zaak is gedaan, gelet op onderdeel e niet in het kader van de interne klachtprocedure te worden onderzocht."

7.5. Tekst & Commentaar Algemene wet bestuursrecht, T.C. Borman, aan tekening 2 onder e bij artikel 9:8

"(...) De samenloop met een procedure bij de strafrechter valt niet onder lid 1 sub e, maar is afzonderlijk geregeld in lid 1 sub f. (...)"

7.6. Uit Rapport Nationale ombudsman 2006/162

Een bestuursorgaan is ingevolge artikel 9:8, eerste lid onder f, van de Awb niet verplicht een klacht te behandelen indien de gedraging deel uitmaakt van de opsporing of vervolging van een strafbaar feit en ter zake van dat feit een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is. Uit de woorden "gaande is" kan logischerwijze worden opgemaakt dat de verplichting tot behandeling van de klacht herleeft zodra de opsporing en vervolging ten einde zijn of de strafrechter uitspraak heeft gedaan. Dit is een verschil met de in artikel 9:8, eerste lid onder e, van de Awb beschreven situatie, volgens welke bepaling het bestuursorgaan ook na de uitspraak van de rechter niet verplicht is om de klacht te behandelen.

Overigens dient een bestuursorgaan de rechtsgronden waarop een rechterlijke uitspraak is gebaseerd te respecteren. Afhankelijk van de vraag hoe expliciet of impliciet de strafrechter in zijn uitspraak een oordeel heeft gegeven over de beklagde gedraging, brengt dit met zich dat het bestuursorgaan de klacht mogelijk als kennelijk ongegrond kan aanmerken. In dat geval kan het bestuursorgaan de klacht relatief snel en eenvoudig afhandelen, daar de in artikel 9:10 van de Awb neergelegde hoorplicht komt te vervallen.

8. Klachtregeling Politie Rotterdam-Rijnmond

Artikel 7

Indien een klacht in verband met het bepaalde in het eerste of tweede lid van artikel 9:8 van de Algemene wet bestuursrecht niet voor behandeling in aanmerking komt, doet de korpsbeheerder de klager daarover uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van het klaagschrift schriftelijk en gemotiveerd mededeling. De klager wordt daarbij gewezen op de mogelijkheid om vervolgens een klacht in te dienen bij de Nationale ombudsman.